

Gisteren was het dankdag voor gewas en arbeid. In veel kerken is gedankt voor de opbrengst van het werk. Het Nederlands Dagblad van gisteren heeft ingespeeld op het idee om danken ook om te zetten bij de nieuwsartikelen. Meestal brengt de krant leed van ver weg en dichtbij. Het is daarom goed dat er ook op een willekeurige dag ook veel is om blij mee te zijn. (woordspin)

Het gaf me een verfrissende kijk op het nieuws. Want dezelfde kranten stonden het afgelopen jaar natuurlijk ook vol met slecht nieuws. Faillissementen, een record aantal werklozen, voedselbanken die niet kunnen voldoen aan een groeiende vraag en een overheid die steeds meer moet bezuinigen om de begroting in elk geval binnen de grenzen van de heilige drie procent te brengen. In levens van veel van onze inwoners speelt de vraag hoe de toekomst er uit komt te zien. Vanzelfsprekendheden lijken er steeds minder te zijn.

Aan veel van die ontwikkelingen kunnen we als lokale overheid weinig doen. Ze liggen buiten ons bereik en tegelijkertijd beïnvloeden ze ook hier de mogelijkheden die we hebben.

De ChristenUnie is blij dat we in Slochteren aan, bijna, het einde van deze raadsperiode een sluitende begroting hebben en ook naar de toekomst toe keuzes hebben gemaakt die er ook in de meerjarenbegroting voor zorgen dat we uitkomen met de middelen die we binnen krijgen. De saldierves zijn in vergelijking met ons risicoprofiel voldoende zodat we ook tegenslagen kunnen verwerken. Wanneer we terug kijken op de afgelopen vier jaar zijn er in onze gemeente, ondanks de crisis, veel goede en waardevolle zaken gerealiseerd.

Dat is allemaal niet vanzelf gegaan. De perspectiefwissel die hiervoor nodig was heeft absoluut invloed gehad en veel van onze inwoners gevraagd. Die keuzes hebben pijn gedaan en zijn nog steeds te voelen.

De trend minder overheid en meer samenleving die zich al sinds de komst van het nieuwe millennium doorzet vraagt ook in onze gemeente veel van al die vrijwilligers die zich inzetten voor de leefbaarheid in hun dorp of buurt.

'Het is onmiskenbaar dat mensen in onze huidige netwerk- en informatiesamenleving mondiger en zelfstandiger zijn dan vroeger. Gecombineerd met de noodzaak om het tekort van de overheid terug te dringen, leidt dit ertoe dat de klassieke verzorgingsstaat langzaam maar zeker verandert in een participatiesamenleving. Van iedereen die dat kan, wordt gevraagd verantwoordelijkheid te nemen voor zijn of haar eigen leven en omgeving.'

Drie zinnen, uitgesproken door koning Willem-Alexander in de Troonrede van september 2013, geven de kern weer van een belangrijk maatschappelijk debat. We zitten midden in een belangrijke hervorming van ons sociale stelsel. Decentralisatie is daarbij een sleutelbegrip. De overheid krijgt minder, de samenleving meer verantwoordelijkheid in de vormgeving van de maatschappelijke solidariteit. Het rijk krijgt een kleinere, de lokale overheid een grotere rol.

Het is belangrijk om die samenleving daarin goed te activeren en ook als lokale overheid de ruimte te geven om eigen keuzes te maken. Dat vraagt een enorme omslag in denken van bestuurders. Meetbare doelen zijn misschien meer dan vroeger lastiger vast te stellen. Een gemeente die strak de regie wil houden en verantwoordelijkheden niet over durft te laten aan de samenleving zal snel geconfronteerd worden met een afnemend draagvlak en komt niet uit met de middelen. De situatie waarin de ambtelijke uren een groot deel vormen van de uitvoeringskosten zal gaan veranderen. Dat ziet we ook als een van de voordelen van deze operatie. Geld moet terecht komen op de plekken waar het nodig is en efficiënt en effectief worden besteed.

Omdat de decentralisaties veel van onze inwoners zal vragen is het goed om hen duidelijk, helder en eerlijk te informeren. Daarbij zitten we wel met het probleem dat we een zwak kabinet hebben dat van deelakkoord naar deelakkoord gaat om verder te kunnen en daarom aangekondigde wijzigingen op de lange baan schuift. Omdat er in 2015 een herijking van het gemeentefonds gepland is maakt dat het maken van verantwoorde en bestendige keuzes lastiger. De ChristenUnie gelooft in de kracht van de samenleving maar heeft niets op met het 'maakbaarheidsdenken' dat hieraan ten grondslag lijkt te liggen.

Door de herindelingsdiscussies en de tijd die hieraan op veel niveaus is besteed lijken juist de voor burgers meest belangrijke onderwerpen naar de achtergrond te verdwijnen.

Het is een paradox dat juist de decentralisaties een extra vliegwiel zijn geworden voor de herindeling. Een overheid die aanvullend wil zijn op wat in de samenleving gebeurt, moet dicht bij mensen staan. Het is goed als gemeentelijke overheden maatwerk kunnen bieden bij de ondersteuning en activering van de lokale samenleving ondersteuning. Concreet is de herkenbaarheid, de aanspreekbaarheid en het democratische draagvlak van gemeentelijke overheden voor ons een belangrijk aandachtspunt.

Nieuwe en grote gemeenten mogen dan meer slagkracht hebben maar staan ook steeds verder van de burger af. Daar zal de ChristenUnie in het vervolgtraject ook steeds de vinger bij blijven leggen. Herindeling is geen doel op zichzelf, maar lijkt dat in onze provincie wel geworden te zijn. Vorig jaar zeiden we dat ook op deze plaats toen we bij de begroting van 2013 naar voren brachten: En ik citeer "Een zelfstandig Slochteren, waarin er een goede balans is tussen een prima dienstverlening en lage kosten, heeft de voorkeur van de ChristenUnie. Een eerste overheid hoort dicht bij mensen te staan. De macht van het getal is niet van belang wel de kracht van de samenleving." Nu dit niet meer haalbaar lijkt blijven we natuurlijk letten op die dienstverlening en lage kosten en onderstrepen we nog maar weer eens de kracht die er is bij de samenleving. Met de belangrijke kanttekening dat die niet mag worden overvraagd.

Naast financieel gezonde begrotingen van beoogde fusiepartners is voor ons de rol van burgers in de nieuwe gemeente erg belangrijk. Daar moeten we niet pas later maar nu al over nadenken omdat ook die realiteit nu al speelt.

Slochteren staat bekend als de plaats van het gas. Wie over de grens Slochteren kent legt direct de associatie met het Groningenveld. Dat raakt steeds leger en heeft ook steeds vaker vervelende bijeffecten. Lokaal hebben we goede contacten met onze vertegenwoordigers in Den Haag. We zijn blij met de steun die onomwonden en helder is als het gaat om het erkennen van het probleem en de verantwoordelijkheid om dit op te lossen. Daar hadden andere partijen, waaronder de regeringspartijen meer werk mee. Het stelt ons ook lokaal voor de keuze om meer werk te maken van alternatieve bronnen van energie. Wanneer het Noorden in beleidsnota's wordt aangewezen als energyvalley dan hebben we ook de plicht om te verduurzamen. Lokale initiatieven die dit versterken juichen we dan ook toe. Concreet doen we de oproep om aan te sluiten bij de zonatlas die in een aantal gemeenten al met succes wordt ingezet. Bij deze zonatlas is het mogelijk om per adres te weten te komen of het dak geschikt is voor zonnepanelen en wat de investering op zal leveren. In onze provincie maken de gemeenten Groningen en Ten Boer er al gebruik van. Slochteren kan wat ons betreft niet achter blijven en zou bekend moeten staan als de duurzaamheidsgemeente.

Terug naar de krant, er is veel om dankbaar voor te zijn. Maar er blijven veel zorgen. Veel mensen staan aan de kant en hebben het moeilijk. Voor die mensen komt de ChristenUnie op. Het aandeel mensen in de schulphulpverlening stijgt. Daar moeten we als gemeente in preventieve zin meer aandacht voor hebben. Hoe effectief is onze aanpak nu en hoe zouden we ook hierin de samenleving in kunnen zetten om te zorgen voor een uitweg uit een, in de beleving, vaak uitzichtloze situatie.

Middelen die bedoeld zijn om mensen met een laag inkomen en moeilijke situaties te helpen moeten dan ook worden besteed voor het doel waarmee ze worden verstrekt. Daar waren we altijd helder over en dat blijven we ook.

De ChristenUnie kijkt vooruit in het besef dat er voor alle dingen een tijd en plaats is. We kijken met dankbaarheid terug en kijken ook met verwachting uit naar de toekomst. In het besef dat wat de toekomst zal brengen in de handen ligt van onze trouwe God.